

قسم به زمان

نگاهی به چند زمان خاص در قرآن
به کوشش حامد جهان‌شاهی

قسم به زمان! این یکی از قسم‌های خداوند در قرآن است و خداوند بی جهت قسم نمی خورد. آری زمان مهم است. شاید برای اینکه اندک است و باید آن را غنیمت شمرد...!

روزهای خدا: بی شمار

«پس روزهای خدا را به یادشان بیاور» (۵ ابراهیم).

همه روزها روز خداست، اما بعضی روزها روزهای خاص خداست؛ این‌ها تمام روزهایی است که دارای عظمتی در تاریخ زندگی بشر است.^۱ روزهایی که در خود قرآن کریم به برخی از آن‌ها اشاره شده است مثل:

تولد و مرگ: قرآن مجید، در آیات بسیار به مراحل مختلف خلقت انسان و در نهایت مرگ او اشاره کرده است که هر کدام جلوه‌ای از عظمت خداست.

نبرد حق و باطل: رویارویی اهل حق و اهل باطل، جلوه‌گاه قدرت‌نمایی یاران خدا در زمین است و قرآن از این روزها با عظمت یاد کرده است. (مثل ۱۶۶ آل عمران)

غدیر خم: بعضی از روزها برای مردم روزهایی سرنوشت‌ساز بوده است

مثل روزی که با معرفی امیرالمؤمنین به جانشینی پیامبر، دین و نعمت خداوند کامل شد. (۳ مائده)

روز ظهور منجی و برپایی حکومت جهانی حق: در آیات بسیاری به حکومت صالحان و پاکان وعده داده شده است. مثل این آیه که «ما می‌خواهیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان و وارثان روی زمین قرار دهیم.» (۵ قصص)

قیامت: روز پایان تاریخ که ایمان به آن زندگی انسان را جهت می‌دهد و زندگی بدون آن پوچ و بی‌معنی خواهد بود. آیات فراوانی به این روز و اتفاقات آن اشاره دارند. **عذاب:** قرآن کریم روزهای عذاب دنیایی اقوام طغیان‌گر را هم یادآوری می‌کند مثل عذاب قوم عاد که هفت شب و هشت روز طول کشید و از آن به‌عنوان روزهای شوم یاد شده است. (۱۵ و ۱۶ فصلت)

خلقت آسمان‌ها و زمین: ۶ روز
در آیه‌های بسیار به آن اشاره شده است (مثل ۵۴ اعراف) البته ممکن است منظور از روز، مقاطع زمانی مشخص است نه روزهای

تقدیر روزی‌ها: ۴ روز

۲۴ ساعته خودمان. در آیاتی هم به‌مقدار زمان آفرینش زمین (دو روز) و آسمان‌ها (دو روز) اشاره شده است. (۹ و ۱۲ فصلت)

«خداوند بر فراز زمین کوه‌های استواری قرار داد و برکاتی در آن آفرید و مواد غذایی آن را مقدر فرمود؛ و این‌ها همه در چهار روز بود. درست به‌اندازه نیاز تقاضاکنندگان!» (۱۰ فصلت). بعضی از مفسران این چهار روز را همان چهار فصل سال دانسته‌اند که انواع خوردنی‌ها در طول آن‌ها پدید می‌آید.

خواب اصحاب کهف: ۳۰۹ سال

عده‌ای از جوانان شهر که به‌خاطر خداپرستی و عقاید حششان از سوی طاغوت مورد تعقیب قرار گرفته بودند در مسیرشان، به غاری پناه بردند و در آن‌جا به خوابی عمیق فرو رفتند. این خواب، آن‌ها را از شر دشمنشان حفظ کرد و بعد از بیداری، آن‌ها را تبدیل به نشانه‌های حقیقت ساخت. (۲۵ کهف)

خواب عزیز پیامبر: ۱۰۰ سال

عزیز لحظه‌ای به این فکر فرو رفته بود که چگونه انسان‌ها پس از مرگشان دوباره در قیامت زنده می‌شوند! خداوند، عزیز را صد سال در خواب نگه داشت و بعد که برخاست، نشانش داد چگونه حیوانی که همراهش بود پس از سال‌ها که از مرگ می‌گذشت دوباره به حال اولش برگشت. (۲۵۹ بقره)

برنامه‌ریزی یوسف: ۷ سال برای ۷ سال

حضرت یوسف پس از آن که خواب پادشاه مصر را چنین تعبیر کرد که هفت سال خشک‌سالی پس از هفت سال آبادانی در پیش است، به آن‌ها برنامه‌ای پیشنهاد داد تا بر اساس آن هفت سال بیشتر تولید و کمتر مصرف کنند و برای هفت سال بعدی ذخیره نمایند. (۴۷ تا ۴۹ یوسف)

دعوت نوح: ۹۵۰ سال

عمر حضرت نوح بسیار طولانی بوده است، اما دقیقش را کسی نمی‌داند. ظاهراً از این عمر طولانی ۹۵۰ سال از زمان آغاز پیامبری تا آن طوفان مشهور، ایشان مشغول دعوت مردم به سوی حق بوده‌اند. (۱۴ عنکبوت)

خلوت موسی با خداوند: ۴۰ شب

خداوند حضرت موسی را برای سی شبانه‌روز به کوه طور فراخواند تا آن‌جا به خلوت و راز و نیاز بپردازد. سپس آن را ده شب دیگر هم تمدید کرد. این همان چهل شبانه‌روزی است که بنی‌اسرائیل در نبود حضرت موسی از مسیر حق منحرف شدند و گوساله سامری را پرستیدند. (۱۴۲ اعراف)

سرگردانی بنی‌اسرائیل: ۴۰ سال

بعد از آن که بنی‌اسرائیل از فرمان حضرت موسی برای ورود به سرزمین مقدس سرپیچی کردند، خداوند چنین مقدر کرد که تا چهل سال در بیابان‌های اطراف سرگردان باشند و سکونت و آرامش نداشته باشند. (۲۶ مائده)

خدمت موسی به شعیب: ۸ سال

وقتی حضرت موسی با خانواده حضرت شعیب آشنا شد، پیشنهاد شعیب پیامبر را برای ازدواج با یکی از دختران او به شرط هشت سال خدمت پذیرفت؛ البته حضرت شعیب او را آزاد گذاشت که اگر مایل بود تا

سه سال بعد هم خدمت به آن‌ها را ادامه دهد. (۲۷ قصص)

مهلت شیطان: هزاران سال تا روزی معین

شیطان از خدا مهلت خواست. به او این مهلت تا روزی معین داده شد. مهم‌ترین فایده این مهلت این بود که زمینه امتحان و رشد انسان را فراهم کرد. (۳۸ حجر).

پی‌نوشت

۱. تفسیر نمونه، ج ۱۰، ص ۲۷۲.